

Kondylooma miehellä

Lääkärikirja Duodecim

10.1.2023

Iho- ja sukupuolitautilien erikoislääkäri Eija Hiltunen-Back

- Yleistä
- Kondylooman oireet
- Kondylooman toteaminen
- Milloin hoitoon?
- Kondylooman ehkäisy
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Kondyloomia aiheuttaa tavallisimmin ihmisen papillomavirukset (HPV) 6 ja 11, jotka ovat matalan syöpäriskin virustyyppisiä.
- HPV-tartunnat ovat yleisiä nuorilla aikuisilla, mutta valtaosa paranee spontaanisti oman immuunivasteen käynnistyessä.
- Vain osa virustartunnan saaneista saa genitaalialueen kondyloomia.
- Kondyloomia voidaan hoitaa paikallisesti voiteella, liuoksella, jäädyttämällä tai laseroimalla.

Yleistä

Kondyloomiksi kutsutaan papilloomaviruksen (HPV) aiheuttamia, yleensä sukuelinten limakalvoilla, peniksen iholla ja peräaukossa ja sen ympärillä esiintyviä syylämäisiä muutoksia. HPV tarttuu pääasiassa seksiteitse limakalvo- ja ihokosketuksen kautta. Tartunnan saa noin puolet nuorista muutaman vuoden sisään aktiivisen seksielämän aloittamisen jälkeen. Näkyviä kondyloomia kehittyy kuitenkin vain osalle tartunnan saaneesta. Oireeton viruksen kantaja voi kuitenkin tartuttaa seksikumppaneitaan.

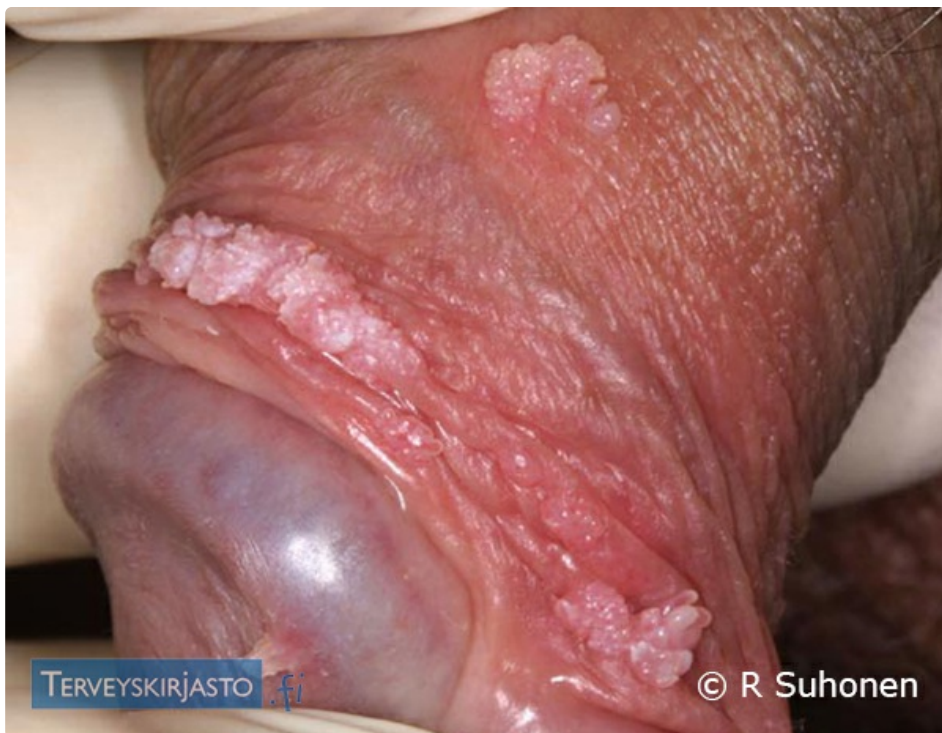
Suurin osa HPV-tartunnoista paranee itsestään parin vuoden kuluessa. Kondyloomia aiheuttavat tavallisesti HPV-virustyyppit 6 ja 11, jotka ovat ns. matalan syöpäriskin virustyyppisiä.

[Naisilla](#) korkean riskin HPV-virustyyppien 16 ja 18 tartunnat voivat pitkittyessään lisätä riskiä kohdunkaulan syövän esiastemuutosten kehittymiselle. HPV 16 ja 18 on liitetty myös osaan peniksen, ulkosynnyntinten, peräaukon sekä pään ja kaulan alueen syöpätapauksista.

Katso myös artikkeli [Papilloomavirus \(HPV\) ja kondylooma naisella](#).

Kondylooman oireet

Tartunnan saaneista vain osalla todetaan näkyviä kondyloomia. Aika tartunnasta syylien ilmaantumiseen vaihtelee kuukausista vuosiin. Miehillä suurin osa kondyloomista näkyy selvinä limakalvon ja ihon värisinä näppyinä terskassa, peniksen varressa, kivespussissa ja peräaukon alueella. Usein muutoksia on useammalla alueella samanaikaisesti. Syyvät voivat muodostaa suuriakin rykelmiä (ks. kuva [1](#)). Peniksen varressa kondyloomat ovat usein tummia ja luomimaisia (kuva [2](#)). Kondyloomia voi olla myös virtsaputkessa, jolloin ne voivat aiheuttaa kirvelyä virtsatessa ja limavuotoa virtsaputken suulta sekä vaikeuttaa virtsasuihkua.

Kuva 1. Kondyloomat. Papilloomaviruksen (HPV) aiheuttamia pieniä kukkakaalimaisia muutoksia eli [kondyloomia](#) peniksen iholla.

Suurena ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Kuva 2. Visvasyyliä peniksen varressa. Siittimen varressa [kondyloomat](#) muuttuvat tummiksi ja muistuttavat pigmenttiluomia ja muita pigmentoituvia ihokasvaimia.

Suurena ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Terskan juuressa olevat helmiäisnystyt eivät ole kondyloomia vaan hyvälaatuisia sidekudoksesta ja verisuonista koostuvia nystermiä (kuva [3](#)).

Kuva 3. Helmiäisnystyt terskassa. Terskan juuressa on lähes joka toisella miehellä yksi tai kaksi riviä pieniä, viattomia helmiäisnystyjä. Ne ovat vaarattomia, ne eivät tartu, eikä niitä pidä ruveta hoitamaan. Lisää tietoa [terskan ihomuutoksista](#).

Suurennä ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Kondylooman toteaminen

Miehillä kondyloomadiagnoosin tekemiseen riittää tavallisesti lääkärin tekemä kliininen tutkimus. Epäselvissä tapauksissa voidaan ottaa muutoksesta [koepala](#) mikroskooppitutkimusta varten. HPV-tartuntaa ei voida todeta laboratoriotutkimuksilla.

Milloin hoitoon?

Jos sukuelinten alueelle ilmaantuu lisääntyvästi oireettomia näppylöitä, kannattaa niitä käydä näyttämässä lääkärille. Kondyloomia voi itse hoitaa kotona podofylloksiiniliuoksella tai imikimodivoiteella, jotka ovat reseptilääkkeitä. Lääkärin vastaanotolla voidaan kondyloomia jäädyttää (kryohoito) tai polttaa (laserhoito). Kondyloomat uusiutuvat helposti hoidon jälkeen. Itse virusta tuhoavaa hoitoa ei ole, vaan oma immunitetti hävittää viruksen aikanaan.

Kondylooman ehkäisy

Kondomi suojaa HPV-tartunnalta vain osittain. Kondomia kannattaa käyttää aina tilapäisissä suhteissa, sillä se estää tehokkaasti myös muiden seksitautien tarttumisen. Tutkimusten mukaan tupakointi voi pitkittää HPV-infektion kestoja. Aiemmin sairastettu kondylooma ei suojaa uudelta tartunnalta.

Kondyloomatartuntoja voidaan ehkäistä reseptillä ostettavalla virustyyppijä 6 ja 11 sisältävällä HPV-rokotteella. Tyttöjen ja poikien kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva ehkäisevä HPV-rokote antaa suojan kohdunkaulan syöpää ja sen esiasteita vastaan.

Aiemmat kirjoittajat: Ihotautilien erikoislääkäri Matti Hannuksela ja iho- ja sukupuolitautilien erikoislääkäri Anna Hannuksela-Svahn

Artikkelin tunnus: dlk00244 (011.004)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim